

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

a judecat în ședință publică recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar a garnizoanei de Sud din 07 iulie 1947 privind-l pe

Negrușa Sidor Iovici, născut în anul 1887,
originar din s. Speia, r-nul Tiraspol, RSSM.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul s-a pronunțat pentru admiterea recursului în anulare, solicitând casarea hotărârii atacate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Negrușa Sidor de sub învinuirea adusă în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

Avocatul a susținut recursul în sensul declarat, solicitând admiterea lui.

Colegiul penal lărgit asupra recursului în anulare,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar a trupei armate de Sud din 07 iulie 1947, Negrușa Sidor a fost condamnat în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani închisoare, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani închisoare, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Negrușa Sidor a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, avînd atitudine ostilă față de puterea sovietică, în martie 1933 a trădat Patria, fugind pe teritoriul României, iar în 1939 prin propria inițiativă a primit cetățenia română, refuzînd în 1936 la cetățenia sovietică.

În perioada ocupației temporare a teritoriului RSSMoldovenești de către trupele germano-române, Negrușa Sidor locuind pe teritoriul dat, benevol s-a angajat la autoritățile de ocupație în Primăria s. Speia, r-nul Tiraspol, în calitate de primar. Activînd în această funcție, în perioada anilor 1941-1942, a desfășurat activitate în favoarea ocupanților, activ îndeplinea toate dispozițiile autorităților de ocupație române ce intrau în obligațiile sale de serviciu privind menținerea regimului fascist instaurat, conducea cu polițiștii pe care îi avea în subordine.

Ulterior, odată cu retragerea trupelor germano-române din RSSMoldovenească, Negrușa Sidor, în scopul evitării răspunderii, în decembrie 1943, a fugit în România, unde a locuit pînă în momentul reținerii.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare în care, invocînd temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței sus menționate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea

condamnatului Negrușa Sidor în temeiul art.3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, pe motiv că probele acumulate nu sînt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.58-1 „a” Cod penal RSFSR – trădare de patrie, fiindcă acestea nu confirmă faptul că S.Negrușa prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, precum și din motivul încălcării esențiale a

drepturilor acestuia prin condamnarea lui în lipsa apărătorului, numai pe baza declarațiilor lui, ce constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente.

4. Judecînd recursul în anulare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărîrile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art.453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Potrivit art.6 pct.44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Totodată, conform art.3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cu modificările ulterioare, sînt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, pentru trădare de patrie.

Din materialele cauzei penale Colegiul constată că, atît în cadrul urmăririi penale, cît și în cadrul anchetei judecătorești nu au fost administrate și cercetate probe întru confirmarea vinovăției lui S.Negrușa în săvîrșirea infracțiunii imputate, și anume de prejudicierea potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale ale Uniunii Sovietice - prevăzută la art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR, iar examinarea cauzei a avut loc lipsa apărătorului, prin ce a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Aceste circumstanțe sînt stabilite de Colegiul penal ca fiind erori grave, apreciate ca viciu fundamental care a afectat procedura precedentă.

Reieșind din cele constatate și din prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească de condamnare în privința lui Negrușa Sidor, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.b), art.453 alin.(1) și art.457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează sentința Tribunalului militar a garnizoanei de Sud din 07 iulie 1974 privind condamnarea lui Negrușa Sidor în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii și dispune reabilitarea lui, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun